

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	23009 Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23009
Назва ОП	Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.055 романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Станіслав Ольга Вадимівна, Федій Юлія Олегівна, Поворознюк Роксолана Владиславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не було
Дати візиту до ЗВО	17.01.2022 р. – 19.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/13-8dkI1wV3hRJC062roTmOG2TOcBuUuJ/view
Програма візиту експертної групи	http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data[5012][id]=15774 , http://chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news&data[5012][id]=15773

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП справляє позитивне враження, серед її сильних сторін відзначаємо безумовну життєздатність, конкурентоспроможність (К1), відповідність освітнього середовища запитам здобувачів (К7), що результує з підтримки ЗВО, усвідомлення галузевого й регіонального контексту, а також особливостей ринку праці. Проте очевидними є й певні аспекти, що потребують доопрацювання, а саме активне залучення стейкхолдерів до проектування й удосконалення ОПП (відсутня (наразі) практика включення здобувачів у проектну групу, запрошення роботодавців на атестаційні заходи кафедри) (К1, К8). Ретельний контент-аналіз результатів опитування показує спрямування запитів, які ЕГ винесла зауваженнями до К2: збільшення кредитів на практику 2 та 3ї мов, практику перекладу й запровадження перекладацької практики з 2ї мови (К2). Окрім дотримання існуючих нормативних Положень (<https://bit.ly/3IwA3Sd>, <https://bit.ly/3AwK9Qy>), необхідно активніше промотувати заходи академічної мобільності, як зовнішньої, так і внутрішньої, практику здобуття компетентностей через неформальну/інформальну та дуальну освіту (К3, К1). Потрібне уточнення й уніфікація критеріїв оцінювання, що будуть відповідним чином відображатися в силабусах і програмному забезпеченні освітнього простору (шляхом чіткого прописування аксіологічних критеріїв, уніфікування системи балів за аналогічні види робіт, вказівки постреквізитів (на протывагу пререквізитам ОК) (К4, К5) і посилять упевненість здобувачів у своїй рейтинговій позиції. Попри підтверджену практику регулярного інформування здобувачів через онлайн-ресурси ЗВО, ЕГ не отримала чіткого запевнення здобувачів у зацікавленості щодо заходів академічної мобільності (К1, К3) та участі в науково-пошуковій діяльності (К3). Аби посилити прозорість реалізації ОП (К9), необхідно полегшити навігацію веб-сторінки кафедри й удосконалити процедури захисту конфіденційності опитуваних, диверсифікуючи інструменти анкетування.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілепокладання ОП ґрунтується на Статуті й Стратегічному плані розвитку ЗВО з позитивною практикою переломлення кардинальних принципів крізь призму філології та перекладацької діяльності; розроблення ОП з урахуванням потреб регіону й запитів цілого комплексу галузей; міждисциплінарний та мультидисциплінарний контекст ОП; конкурентна перевага випускників на ринку праці формується знанням романських мов (зокрема, румунської) і перекладацькими навичками; студентоцентрованість навчання й академічна свобода НПП щодо добору форм і методів викладання; правила прийому на навчання й визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, а їхнє застосування - прозорим та ефективним; дотримання вимог чинного законодавства у галузі освіти і науки щодо академічної доброчесності, оцінювання якості освіти та результатів навчання за ОП, що акредитується; імплементація результатів наукових розвідок НПП кафедри в освітній процес у формі навчально-методичних матеріалів; регулярний моніторинг якості освітнього процесу, проведення анкетувань стейкхолдерів щодо оцінки якості освітнього процесу; прозорість інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання для всіх учасників освітнього процесу; прозорість процедури конкурсного добору викладачів; позаосвітня діяльність та культурно-освітні заходи, що культивують у здобувачів освіти цінності академічної спільноти та практики соціальних взаємодій.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Дисбаланс між пропозиціями здобувачів і роботодавців та їх подальшим виконанням, який впливає з недостатньо чіткої поінформованості сторін, незалученості (наразі) здобувачів до проектної групи, відсутності практики участі роботодавців в атестаційних заходах кафедри; методичні хиби окремих компонентів ОП: дисбаланс кредитів на практику іноземних мов, термінологічно некоректні найменування компонентів, відсутність у Навчальному плані вказівок на кількість годин для написання курсових робіт; відсутність елементів дуальної освіти; брак поширеної практики участі в академічній мобільності, неформальній / інформальній освіті, науково-пошукових заходах; відсутність перекладацької практики з другої та третьої іноземної мови; недосконалість інструментів опитування й алгоритмів отримання "зворотного зв'язку" від стейкхолдерів, що ускладнюють моніторинг і підвищення якості освіти. Рекомендації: оптимізувати процедури зворотного зв'язку й поінформування здобувачів і роботодавців про їхні пропозиції (зокрема, шляхом реального (а не запланованого) долучення здобувачів до проектної групи, запрошення роботодавців на атестаційні заходи кафедри; започаткувати на кафедрі постійно діючий науково-методичний семінар, усунути існуючі випадки методичної невиваженості, некоректності формулювань предмета й об'єкта вивчення; розглянути можливість запровадження елементів дуальної освіти, зважаючи на нормативну базу, розгалужену систему зв'язків з роботодавцями, практичний досвід НПП; заохочувати здобувачів брати участь у програмах академічної мобільності, проєктах неформальної / інформальної освіти, конференціях та круглих столах; запровадити перекладацьку практику з 2 та (опціонально) 3ї мови; диверсифікувати інструменти опитування, доопрацювати анкету рівня задоволеності здобувачів освітнім середовищем, організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО (з урахуванням специфіки ОП); удосконалити роботу електронної скриньки довіри.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОПП, що акредитується, є мультивекторними й сформульовані наступним чином: “Підготувати конкурентоздатного фахівця, здатного розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства та перекладознавства в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Надати студентам професійні основи та сформувати загальні та фахові компетентності філолога-перекладача з французької мови на українську та з англійської мови на українську” (с.14, <https://bit.ly/3H2r5vO>). Таким чином, вони перегукуються зі Стандартом 2019 р. першого рівня вищої освіти зі спеціальності 035 “Філологія” (с. 6), а також низкою нормативних документів ЗВО, серед яких Статут 2016 р. (<https://bit.ly/3fTFqPh>), де основоположні цілі задекларовані як “підготовка креативних висококваліфікованих фахівців для галузей народного господарства України з європейським типом мислення та західними стандартами професійної поведінки; розвиток фундаментальних та прикладних наукових досліджень європейського і світового рівнів; вироблення та пропаганда інноваційних моделей суспільних відносин, виробничих процесів, духовності, культури та освіти; утвердження в повсякденному житті університетської спільноти найвищих моральних стандартів поведінки її членів” (с.3), Стратегічний план розвитку ЧНУ на 2019-2026 рр. (<https://bit.ly/3qWc216>), де розміщено Місію (“інновативність, збалансованість, успіх”), Візію (“цілісна система підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, науки та інновацій, що відповідає наявним і майбутнім суспільним потребам та є конкурентоспроможною на ринку освітніх і наукових послуг України та світу”) й Завдання ЧНУ (с. 3-4), і Концепція розвитку ЧНУ на 2012-2022 рр. з Пріоритетами (с.4, <https://bit.ly/3zgaJTSJ>). При цьому ЕГ відзначила не тільки відповідність ОП засадничим принципам ЗВО, а й своєрідне переломлення цих принципів, виходячи з уточненого напрямку наукової діяльності кафедри й специфіки освітніх послуг, що надаються.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ відзначає позитивну практику формування цілей і ПРН, виходячи з результатів обговорення ОПП стейкхолдерами (<https://bit.ly/3nU65Qo>). На ОПП надійшли схвальні відгуки від академічної спільноти: рецензії доц. І.Є Шаргай (ЗНУ) та проф. Л.Я. Зені (КНЛУ), при чому остання залишила відгуки на останню й передостанню версії ОПП. Обидві рецензії носять дещо формальний характер, у них не зазначено жодних недоліків. Зміни ОПП результують із опитувань здобувачів щодо задоволеності якістю ОП та ВК, випускників і роботодавців (9 відгуків та рецензія І.І. Логвінова (“Глобус-Тайм”). Роботодавці констатували відносний брак замовлень на переклад французькою мовою й нижчу затребуваність фахівців із французькою мовою, на противагу англійській, іспанській, італійській, їхні запити щодо різновидів документації до перекладу повністю відображені у ВК ОПП. Здобувачі й випускники загалом вимагали долучення практично-орієнтованих дисциплін до циклу ОК і зосередили увагу на доцільності курсів з синхронного перекладу, САТ-технологій й узуальних аспектів мови, що знайшло своє віддзеркалення у компонентах ВК. Проектна група ОПП регулярно зустрічається задля обговорення результатів опитувань стейкхолдерів і перспектив внесення змін, що задокументовано відповідними протоколами (№1 від 26.10.2020, №5 від 8.12.2020, №6 від 3.02.2021, №11 від 2.04.2021). Натомість, попри схвальну ініціативу щодо створення Міжкафедральної ради стейкхолдерів (протокол від 18.11.2020), ЕГ не могла оминати увагою відсутність здобувачів у проектній групі (рішення про включення прийняте 27.08.2021 (Протокол № 1)), а також брак регулярної практики залучення роботодавців до атестаційних заходів (поза оцінюванням практики), що було підтверджено під час зустрічей фокус-груп. Також, зважаючи на результати опитування стейкхолдерів, ЕГ рекомендує збільшити кількість годин і кредитів, що виділяються на Практичний курс англійської мови й перекладу в Циклі ОК, Перекладацьку практику з (другої) англійської мови.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ усвідомлює високу складність завдання, що стояло перед проектною групою, а саме узагальнити й творчо ретранслювати надбання 23 іноземних ОП, що реалізуються переважно на магістерському рівні або не мають спеціального перекладацького спрямування, а також застосувати рефракційний метод осмислення вітчизняних ОП,

оскільки суто перекладацьких у французько-українському напрямку на вітчизняних теренах досі немає. Конкретика й деталізація запозиченого досвіду закладає теоретико-методологічне підґрунтя акредитованої ОП, позначеної академічною “ергономічністю”. Влучний підхід до формування блоків ОК і ВК дозволяє здобувачам отримати глибокі знання системно-структурного характеру (голістичність філологічної освіти) й відточити спеціальні перекладацькі навички у світлі новітніх тенденцій розвитку перекладознавства (автоматизований переклад, САТ-технології, синхронний та послідовний переклад тощо) та ринку праці (розгалужена система різновидів галузевого перекладу, копірайтинг, етика перекладача). Жанрове й дискурсне розмаїття відтворюваних текстів (ВК8-ВК13) утворює галузевий аспект реалізації ОПП, а регіональне спрямування підтверджується можливістю опанування румунською мовою (ВК14), а також практичним апробуванням результатів, отриманих за ВК8, під час перекладацького супроводу іноземців у Музеї історії та культури євреїв Буковини. Поза тим, виходячи з контент-аналізу відповідей роботодавців (п. 1.2), не зовсім зрозуміла мала децима кредитів, що виділені на англійську мову (26) та переклад (8), і повна відсутність Перекладацької практики з англійської мови, при тому, що підготовка з третьої мови налічує 10 кредитів, а ОПП 2021 р. декларує підготовку фахівця-перекладача з англійської на українську мову.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Акредитована ОПП представлена у 4 версіях, 2 з яких (2020 і 2021 рр.) було укладено вже після прийняття відповідного Стандарту 2019 р. (<https://bit.ly/3H2r5vO>). Інтегральна компетентність, сформульована Стандартом, у загальному вигляді повторюється обома версіями у вигляді цілей, проте в ОПП 2020 р. акцент робиться на підготовку фахівця-перекладача з французької на українську мову, а у версії 2021 додано ще й спрямування з англійської на українську мову, що розходиться з приділеними на англійську мову й переклад кредитами (п. 1.3) й відсутністю перекладацької практики з другої мови. Усі ЗК Стандарту підкріплюються ОК, серед них найбільш повно реалізовані, судячи з Матриці, ЗК 5, 6 та 10, менше - ЗК 3 й 9, що йде врозріз із профілем ОПП (проте може бути технічним недоглядом укладачів Матриці). У той час, як ФК версії 2020 р. майже повністю повторюють відповідні фрагменти Стандарту, в ОПП 2021 р. спостерігаємо уточнення, зокрема в ФК 3 (“теорії та історії французької мови”), оскільки в ОПП 2020 р. мова йшла про українську й основну іноземну мови, ФК 4 (у ОПП 2020 р. особливості французької мови порівнювалися з українською та іншими романськими мовами, а в ОПП 2021 порівняння здійснюється в парі французької й англійської мов). З ФК 7 Стандарту вилучено вказівку на фольклорні факти, вони замінилися у версії 2020 р. “науковим текстом”, а у версії 2021 - “соціокультурними фактами”. ФК 10 Стандарту звужено в 2020 р. шляхом вилучення “літературознавчого аналізу”, а в 2021 р. до переліку додано “доперекладацький аналіз”. ЕГ відзначила, що з огляду на розмаїття літературознавчих дисциплін (ОК 12, 15; ВК 6-8), а також ОК 1, 23 ОПП на практиці не транслює звуження вимог Стандарту (див. с. 13). Дане судження було підтверджено НПП на фокус-зустрічі, де йшлося про повсюдне використання літературних текстів на заняттях з мови. Узагальнюючи, можна стверджувати, що основні відмінності між версіями ОПП різних років полягають у напрямку мовного зіставлення, а між ОПП та Стандартом - в уточненні об'єкта й методів дослідження. Аналогічним чином, ПРН побудовані шляхом увиразнення запропонованих Стандартом (додавання “перекладу”), а також у версії 2020 р. несуть відбиток більш комплексного підходу до компаративних студій (ПР 9 включає французьку, українську й романські мови). З ПРН 13 Стандарту вилучено згадку про “усну народну творчість”, а в ПРН 15 “літературознавчий аналіз” замінено “доперекладацьким” (ОПП 2021). Особливий інтерес викликають ПР 20 і 21, додані до ОПП 2021 р., з метою представити візію проєктною групою “фаховості” перекладу.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Акредитована ОПП є мультивекторною й поліпрагматичною. Її цілі й напрямки реалізації корелюють з місією, візією й стратегічними напрямками розвитку ЧНУ, що відображені у відповідних нормативних документах. Цілі й ПРН ОПП формуються в результаті проведення опитувань стейкхолдерів, які можна переглянути на сторінці кафедри. Запити стейкхолдерів відображені в дисциплінах відповідних циклів. Створено Міжкафедральну раду стейкхолдерів, аби спільно просувати діяльність у відповідних освітніх напрямках. У проєктуванні ОПП прослідковується інноваційний підхід, голістичність і таргетованість освітніх послуг. ОПП загалом відповідає вимогам Стандарту відповідного рівня освіти, хоч ЕГ відзначила звуження ФК і ПР, яке є виявом автономії ЗВО (с. 13). Галузевий і регіональний контекст оприявлені належним чином, проте загальна спрямованість ОПП на європейські аксіологічні критерії є очевидною й відповідає стратегічній концепції ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Попри позитивну практику регулярного залучення стейкхолдерів до обговорення ОПП, у проєктній групі наразі відсутні здобувачі. Роботодавці не беруть постійної участі в атестаційних заходах поза оцінкою перекладацької

практики. Відзначені деякі розходження Матриці ОПП (зокрема, розподіл ЗК) із фокусом і наповненням ОПП і задокументоване (радіше, ніж практичне) звуження ФК і ПР. Задеклароване у версії ОПП 2021 р. спрямування на підготовку фахового перекладача з англійської мови не підкріплюється відповідними кредитами або перекладацькою практикою, що свідчить про хиби проєктування.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ відзначає тісний зв'язок ОПП зі стратегічними нормативами ЗВО, загальним спрямуванням на європейські цінності й стандарти освіти. Освітні послуги є одночасно голістичними й таргетованими, що відображає студентоцентричний підхід, креативність проєктної групи. Стейкхолдери залучені до реалізації шляхом опитувань і участі в регулярних консультаціях. Поза тим, наявні хиби в проєктуванні ОПП, відсутність здобувачів у складі проєктної групи, а також брак залучення роботодавців до атестаційних заходів обґрунтовує вибір рівня відповідності. ЕГ рекомендує проєктній групі повернути до переліку ФК і ПР ті, що декларує Стандарт, оскільки насправді, як було підтверджено фокус-групами, необхідні компоненти й результати досягаються ОК 12, 15; ВК 6, 7, 8, а також ОК 1, 23.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП (240 кредитів) відповідає вимогам Стандарту відповідного рівня вищої освіти. З них 180 (75 %) припадає на ОК, розподілені на 2 цикли. ОПП повною мірою спрямована на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за відповідною спеціальністю. Попри вищесказане, ЕГ відзначила в обсязі окремих компонентів наступні хиби. Фокус ОПП 2021 р. задекларований як “підготовка майбутнього письмового/ усного перекладача з французької та англійської мов” (с.18), проте фактичний розподіл кредитів на дисципліни, пов'язані з вивченням англійської мови і відточенням перекладацьких навичок, швидше корелює з ОПП 2020 р., а саме “підготовка майбутнього письмового/ усного перекладача з французької мови” (с. 9). Спостерігається дисбаланс як у кількості кредитів на вивчення першої (67) та другої мов (26), недостатній (хоч і рівноцінний) обсяг кредитів на практику перекладу з обох мов (ОК 10, ОК 11 - по 8 кредитів) та повна відсутність перекладацької практики з англійської мови. Натомість у ОПП 2020 р. розподіл кредитів на практичний курс мов був хоч і так само нерівноцінним (70 (фр.) проти 30 (анг.)), однак кількість кредитів все ж була більшою. Основною заувагою до попередньої версії ОПП є відсутність практики перекладу серед ОК. ОПП 2021 р. також містить серед ВК вивчення третьої іноземної мови, що є безумовною перевагою, хоч 10 кредитів навряд чи допоможуть опанувати цю мову з нуля. ЕГ рекомендує проєктній групі усунути дисбаланс кредитів на вивчення другої мови, виходячи з фокусу новітньої ОПП, додати більше кредитів на практику перекладу з обох мов і запровадити перекладацьку практику з англійської мови, а також (опціонально) з третьою для тих здобувачів, які її вивчають.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ ретельно дослідила усі 4 версії ОПП, викладені на сторінці кафедри (<https://bit.ly/3H2r5vO>), відзначивши інкрементальне зростання їхньої освітньої продуктивності. Серед них дві (2017 й 2018 рр.) були спроєктовані ще до запровадження Стандарту вищої освіти відповідного рівня. Відзначена поступова міграція освітнього фокусу: від надання загальних та фахових компетентностей філолога-перекладача з англійської мови на українську (2017, 2018) до підготовки майбутнього письмового/ усного перекладача з французької мови (2020) та письмового/ усного перекладача з французької та англійської мов (2021). Усі ОПП мають чітку структуру, проте різне наповнення блоків, що частково корелює із задекларованим фокусом. ЕГ відзначила розходження фокусу й наповнення в ОПП 2021 (п. 2.1), попри безумовне удосконалення вибіркового блоку, що результує з опитувань стейкхолдерів (<https://bit.ly/3nU65Qo>), галузевого й регіонального контексту, а також відображає усі останні надбання перекладацької практики (модуси усного перекладу, автоматизований переклад, CAT-технології тощо). Позитивним надбанням ЕГ вважає долучення третьої іноземної мови до блоку ВК. ОПП 2017 і 2018 рр. мають чітке тяжіння до теоретико-узагальнюючих дисциплін і не позбавлені впливу аналогічних ОП, спрямованих на підготовку фахівців з англійської мови (у них вона й поіменовується основною, а німецька й французька - другими). Подальші версії ОПП стають все більш практично-зорієнтованими саме за рахунок грамотно збудованого вибіркового блоку, при чому

цикли ОК забезпечують ґрунтовне ознайомлення здобувачів із системними підрозділами мовознавчої науки. Еґ вважає, що за умови усунення вказаних недоліків у розподілі кредитів (п. 2.1), а також технічних недоглядів у складеній Матриці ЗК (1.4), та, що найважливіше, - запровадження перекладацької практики з другої та опціонально третьої іноземної мови (п. 2.1), ОПП забезпечуватиме досягнення уточнених ПРН, сформульованих проектною групою для увиразнення фокусу освітньої діяльності.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Еґ неодноразово пересвідчувалася у глибинному зануренні проектної групи в предметну область визначеної ОПП спеціальності. Усі вони є перекладачами-практиками, що самі обізнані в жанрах і модусах перекладацької діяльності, представлених відповідними дисциплінами й забезпечують викладання перекладацьких дисциплін із залученням найновіших технічних ресурсів. Цим, а також залученням стейкхолдерів до обговорення проекту, на нашу думку, і пояснюється очевидне удосконалення останньої версії ОПП 2021 р. Під час проведення фокус-групи Еґ запропонувала уточнити термінологічну невизначеність формулювання “Спеціалізований переклад” та “Технічний переклад” у вибіркового блоці й додати комплексну дисципліну “Стратегії й тактики перекладу” до ОК. Попри вказані у п. 2.3 недоліки, вважаємо, що ОПП цілком відповідає предметній області, надає багатоаспектну підготовку з мови й перекладу (зокрема, широку панораму компонентів, пов'язаних із застосуванням української мови в різних царинах професійної діяльності (ОК2, ВК1, ВК7), художнім перекладом (ВК6-8), контрастивними мовними дослідженнями тощо).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі за ОП отримують цілу низку перспектив формування індивідуальної освітньої траєкторії, серед яких: вибір форми навчання, вибір теми курсового дослідження та баз практики. Згідно з Положенням про індивідуальний графік (2020, <https://bit.ly/3nQIDmT>), “навчання за індивідуальним графіком має бути спрямоване на індивідуалізацію навчання, посилення самостійної роботи студентів у навчанні при консультуванні викладачем, підвищення рівня підготовки майбутніх фахівців та розкриття їхніх індивідуальних творчих здібностей” (с. 2). Дана опція доступна для студентів IV курсу (в окремих випадках III курсів), її реалізація підтверджується наданими гарантом 4 копіями залікових із відповідно зафіксованими оцінками (І. Столока, Ю. Рус, Д. Зябрева, А. Преутеску). Право вибору дисциплін закріплене Положенням 2020 р. (<https://bit.ly/35jXW1g>), де вказується можливість вибору дисциплін на кількох рівнях освіти. На фокус-зустрічах здобувачі підтвердили свою поінформованість щодо права вибору дисциплін (хоч на практиці жоден з них не обирав дисципліни з інших рівнів або напрямів освіти), регулярну практику ознайомлення з вмістом ВК шляхом презентацій викладачів, вивчення силабусів та анотацій у Moodle та на сторінці кафедри. Вибірковий блок, що становить 25 % загального обсягу ОП, є розлогим, структурованим, спрямованим на відточення навичок усного (ВК12-13), галузевого (ВК8-11) й художнього перекладу (ВК 6-8), використання САТ-технологій (В9, 11), вивчення третьої іноземної мови (ВК 14, хоч 10 кредитів навряд чи є достатніми для опанування її з нуля), етики й психології перекладу (ВК 4, 5), а також навичок дотичних спеціальностей: копірайтингу (ВК 12), викладання іноземних мов і перекладу (ВК 13). Еґ відзначила в Положенні лімітуючий п. 2.4.2., що відмовляє в реалізації вибору, “якщо кількість студентів, які обрали навчальні дисципліни із загальноуніверситетського каталогу є меншою 20 осіб, а кількість студентів, які обрали навчальні дисципліни з блоку дисциплін вибору навчального плану (освітньо-професійної програми), за якими навчаються, меншою за встановлені в Університеті мінімуми: 10 осіб – за рівнями молодшого бакалавра, бакалавра [...]” (с.6), що йде врозріз із практикою викладання перекладацьких (та й мовних) дисциплін у подрібнених групах. Попри це, нечисельність здобувачів за ОПП допомагає на практиці уникати лімітації, що було підтверджено на фокус-групі, де здобувач В. Пріус (4 к.) навів кілька прикладів успішного залагодження розходжень вибору в групах шляхом адаптації навчальних курсів (додавання тематичних семінарів) або оптимізації умов навчання (узгодження часу проведення занять, аби здобувачі встигали дістатися з однієї локації в іншу).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Формування практичної траєкторії підготовки здобувачів проектувальники ОПП вважають невід'ємним компонентом індивідуальних здобутків, що створюють передумови ефективного працевлаштування. У ЗВО діє відповідне Положення 2020 р. (<https://bit.ly/3gMlCTt>), де мета практики визначається як “формування [...] на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності” (с. 3). ОПП передбачає реалізацію перекладацької практики з основної мови, на яку приділено 6 кредитів (180 год.). За визначенням Положення, це виробнича практика, завданням якої є “закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти у процесі вивчення теоретичних дисциплін професійної підготовки, сформулювати практичні навички зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових, дипломних і дослідних робіт” (с.4). У

2020 р., згідно з Протоколом №3 від 28 жовтня, студенти 3 курсу проходили ознайомлювальну педагогічну практику, проте у ОПП 2020 чи 2021 рр. ЕГ не знайшла вказівки на її провадження, хоч результати опитування здобувачів (<https://bit.ly/3nU65Qo>) вказують на відповідні запити. ЕГ отримала договори наступних баз практики: ТОВ «Центр іноземних мов ASAP», приватне підприємство «Мовний Коледж «Пріоритет», бюро перекладів «Глобус-Тайм» (його очільник І.Логвінов надав рецензію на ОП без жодних зауважень) та Музей історії та культури євреїв Буковини. На фокус-зустрічах усі роботодавці висловили задоволення практичною підготовкою здобувачів. М. Кушнір (директор Музею) поділився досвідом залучення студентів як гідів-перекладачів, а також проекту зі створення аудіогіду французькою мовою. Т. Крижановська («Мовний Коледж «Пріоритет») вказала на високий ступінь володіння мовою й відточеність перекладацьких навичок. У практичній площині, І. Гуцол (HR «Мімеді») схвально відгукнувся про запровадження ВК10 (переклад медичної документації), проте вказав, що не висував такої ініціативи, хоч його компанія є постачальником медичного обладнання. Поза тим, ЕГ не отримала підтвердження участі роботодавців у атестаційних заходах кафедри або конкретних кейсів внесення ними пропозицій до удосконалення ОПП (усі позитивні напрацювання були, за їх твердженнями, запропоновані кимось іншим, при чому конкретних імен вони вказати не змогли).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін 2020 р. (<https://bit.ly/35jXW1g>) містить п. 2.2.: «Студенти обирають дисципліни, спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills) відповідно до навчальних планів (освітньо-професійних програм), за якими вони навчаються [...]» (с.4). Соціальні навички формуються ОК і ВК ОПП (практика іноземних мов, галузевого перекладу, підготовки гідів-перекладачів), інтерактивними формами навчання, закріпленими в силабусах, і відображені в ПРН (ПР1, 3-6). На фокус-групі роботодавці (П. Гарньє, Т. Крижановська) окреслили соціально-зорієнтований напрям підготовки здобувачів (шляхом проведення комунікативно-імерсійних заходів, надання здобувачам можливості участі в інструктивній діяльності Коледжу «Пріоритет»). Цінний досвід практики в Музеї історії та культури євреїв Буковини допомагає здобути навички перекладацького супроводу в рамках діяльності гідів для іноземних відвідувачів. Попри це, під час фокус-зустрічей зі здобувачами ЕГ не отримала підтвердження активної реалізації ПР 17-19 (участі в студентських конференціях або гуртках), хоч гарант надала відповідь на Запит з опублікованими тезами здобувачів за 2020-2021 рр.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт наразі не розроблений, тому проєктувальники ОПП керувалися Законом України про вищу освіту та СТТУ АПУ 001-2000 Асоціації перекладачів України. Виходячи з останнього, було додано ПР 20 і 21, що увиразнюють вимоги до фаховості перекладу, а також сформовано потужний вибірковий блок, що має на меті відточити навички професійного перекладу, незалежно від царини майбутнього працевлаштування здобувачів. Крім зазначених вище документів, ЕГ констатує співвідносність ОПП з наступними документами, які визначають надання професійної кваліфікації здобувачам вищої освіти: Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 «філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (с. 11): «Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження педагогічної практики); у засобах масової інформації; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо; у різних галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів». вітчизняним Класифікатором професій ДК 003:2010, згідно з яким випускники ОП можуть реалізувати себе як: 2444.2 - філолог, лінгвіст, перекладач, перекладач технічної літератури, редактор-перекладач, 232 - викладачі середніх навчальних закладів.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг кредитів ОПП (240), а також відсоткове співвідношення ОК до ВК (75/25), збігаються з вимогами Стандарту вищої освіти відповідного рівня й відображені у відповідних нормативних документах ЗВО. Згідно з Положенням про організацію робочого процесу 2019 р. (<https://bit.ly/3nWxy3M>), максимальне аудиторне навантаження бакалавра має складати 30 годин на тиждень (с.33), при цьому граничні показники СРС не вказані (лише те, що СРС має бути в межах 1/3-2/3 загальної кількості годин (с. 24)). Проаналізувавши Навчальні плани, ЕГ дійшла висновку, що тижневе аудиторне навантаження сягає максимуму (проте не виходить за його межі) на I-III курсах, а розподіл годин на СРС в обох Циклах ОПП варіює від 48 до 68 % (0.48-0.68), що знаходиться в межах нормативів ЗВО. На перекладацьку практику виділено 6 тижнів і 6 кредитів. Що ж до написання курсової роботи, то інформація про кількість годин, виділених на неї, у Навчальному плані відсутня, що не дає змогу точно підрахувати індивідуальне навантаження здобувачів. З силабусу ЕГ отримала відомості про теми досліджень, організацію й контроль над процесом написання (1 год. консультацій на тиждень), терміни підготовки проєктів (III і IV курси), а також форми звітності й приділені на них години. Під час фокус-зустрічей студенти відповідних курсів не змогли

надати ЕГ необхідну інформацію щодо етапів планування свого дослідження, а також ступеня реалізації курсового проекту.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою не здійснюється, й наскільки це дають зрозуміти опитування стейкхолдерів, цей аспект не виносився на обговорення. Пропонуємо адміністрації ЗВО розглянути цей вектор практичної підготовки здобувачів ОПП, послуговуючись розробленим Положенням 2020 р. (<https://bit.ly/3ogwRV>), налагодженою системою зв'язків з роботодавцями, а також багаторічними практичними набутками проектної групи та НПП. Найочевидніший кейс, що містить у собі передумову розвитку в дуальний вектор, - це забезпечення студентів, що прослухали відповідний курс і склали іспит, сертифікатом володіння SDL Trados Studio (ініціатива Стефурак О.В.).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП віддзеркалює вимоги Закону про вищу освіту України, Стандарту відповідного рівня вищої освіти, нормативних документів ЗВО; має доволі увиразнений фокус. Наповнення блоку дисциплін результує із задекларованого фокусу ОПП. В останніх версіях ЕГ вбачає позитивну практику адаптації ОПП під результати опитування стейкхолдерів. Вибірковий блок є розлогим і практично-зорієнтованим, забезпечувани дисциплінами компетентності відточуються під час перекладацької практики. Соціальні навички заявлені як невід'ємний компонент освітньої траєкторії в Положенні про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін, закріплені у ОК і ВК, ПРН, описані в силабусах і забезпечуються відповідними формами навчання. Проектувальники й НПП пропонують здобувачам найзатребуваніші освітні компоненти з точки зору регіонального й галузевого контексту, які посилять позиції випускників на ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Попри загальне позитивне враження від ОП, ЕГ вважає за необхідне вказати на наступні хиби, які необхідно усунути: гармонізувати дисбаланс кредитів на вивчення другої мови, додати більше кредитів на практику перекладу з обох мов і запровадити перекладацьку практику з англійської мови, а також (опціонально) з третьої для тих здобувачів, які її вивчають, а також документально утвердити ознайомлювальну педагогічну практику, виходячи із запитів здобувачів; скорегувати найменування дисциплін ВБ, що містять "спеціалізований переклад" (замінити на "галузевий"), а також технічні недогляди в розподілі ЗК в Матриці; відредагувати лімітуючий пункт 2.4.2 Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін, виходячи з вимог ОП, спрямованих на викладання іноземних мов і перекладу в напрямку зменшення нормативів щодо порогової кількості здобувачів. Необхідно активніше промотувати пошукову діяльність й участь у наукових конференціях, круглих столах тощо. Необхідно залучати роботодавців до атестаційних заходів кафедри. У Навчальному плані (й силабусі) треба додати інформацію про години, виділені на самостійну роботу здобувачів з підготовки курсового проекту. Рекомендуємо проектувальникам ОП розглянути запровадження дуального вектора освіти, виходячи з наявних напрацювань: Положення ЗВО, налагоджені зв'язки й практичний досвід НПП, діюча практика надання сертифікатів про володіння навичками SDL Trados Studio.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Основні зауваження до реалізації ОП можна умовно поділити на кілька груп: 1) "сліпа зона" існує, проте вона не заважає реалізації, виходячи з інгерентних компонентів діяльності зацікавлених сторін: позірна лімітованість вибору дисциплін, брак залученості роботодавців до атестаційних заходів кафедри, непідтверджена активність роботодавців щодо внесення пропозицій з удосконалення ОП, нерозробленість дуального напрямку надання освітніх послуг; 2) "сліпа зона" стала очевидною під час спілкування фокус-групи, проте в документах ЕГ не знайшла підтвердження суттєвих недоліків або нульової реалізації: науково-пошукова діяльність здобувачів; 3) "сліпу зону" можна досить швидко усунути шляхом мінімальних коректив: дисбаланс кредитів, долучення перекладацької практики з другої (опціонально третьої) мови й ознайомлювальної педагогічної практики, термінологічне

уточнення назв дисциплін, додавання вказівки на кількість годин, виділених на написання курсового проєкту, до навчального плану. Зауваження ЕГ носять рекомендаційний характер, проте усунення вказаних “сліпих зон” позитивно відобразиться на провадженні ОПП, тому вважаємо за необхідне оцінити рівень відповідності критерію як “В”.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ засвідчує, що Правила прийому абітурієнтів ЧНУ регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу. Правила прийому на навчання за ОП знаходяться у вільному доступі для всіх бажаючих, розміщені на сайті закладу (<https://cutt.ly/tIL1oKr>). У Правилах прийому вказано чіткі терміни подання документів, процедура проведення конкурсного відбору, строки проведення вступних випробувань та оприлюднення рейтингових списків, зарахування вступників за ОПП. Із переліком документів, необхідних для вступу, також можна ознайомитись на сайті ЧНУ (<https://cutt.ly/DIL14fw>). Всі правила є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. На основі опитування у ході зустрічей здобувачів освіти у фокус-групах з'ясовано, що всі вступники ОПП мали рівні права вступу на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На основі опитування здобувачів освіти та аналізу Правил прийому Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича встановлено, що вступ за цією ОП можливий на основі повної загальної середньої освіти на термін навчання 3 роки 10 місяців, з урахуванням сертифікатів ЗНО 2018-2021 р. з таких предметів: українська мова і література, математика, історія України або іноземна мова, або біологія, або географія, або хімія; на термін 2 роки 10 місяців, на основі освітнього ступеня молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра) з урахуванням сертифікатів ЗНО 2018-2021 р. з таких предметів: українська мова та література, іноземна мова за вибором абітурієнта (англійська або французька) та історія України, або математика, або біологія, або географія, або фізика, або хімія. Коефіцієнти з української мови і літератури та історії України (або математики, або біології, або географії, або фізики, або хімії) є рівномірними і дорівнюють 0,25, а коефіцієнт з мови складає 0,4 відповідно до Умов прийому. ЕГ засвідчує, що Правила прийому на навчання дозволяють виявити рівень цілісності та системності теоретичних знань абітурієнта, встановити необхідний пороговий бар'єр для з'ясування спроможності вступника до опанування освітньо-професійної програми. Таким чином, Правила прийому ЧНУ ім. Ю. Федьковича враховують особливості ОП «Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що процедура визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, прописана у Положенні про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №9 від 30 вересня 2019 року). Порядок перезарахування результатів навчання (кредитів, дисциплін) визначається також в Положенні про організацію освітнього процесу, зокрема визнання результатів попереднього формального та неформального навчання, визнання результатів навчання за освітніми деклараціями, забезпечують установлення відповідності/невідповідності демонстрованих здобувачем освіти результатів навчання вимогам освітньої програми. Ці правила є чіткими і зрозумілими, під час індивідуальної бесіди зі здобувачами з'ясовано, що їм відомий механізм їх упровадження. ЕГ фіксує чітко виписану процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, та не виявляє фактів зарахування таких результатів на ОП. Право на академічну мобільність закріплене Положенням 2019 р. (<https://bit.ly/3IwA3Sd>), де вказане спрямування на “збагачення індивідуального досвіду здобувачів вищої освіти щодо інших моделей, створення та поширення знань” (с.5). Попри надані гарантом партнерські угоди з Лодзьким, Лотаринзьким (Erasmus +) та Гренобльським університетом, здобувачі, НПП і начальник відділу міжнародних зв'язків Луканюк С.М. зазначили брак активності, називаючи серед причин пандемію, фінансові чинники та відсутність зацікавленості (проте не брак поінформованості) студентів (за наданою гарантом інформацією, правом на академічну мобільність скористалися І. Гнатюк, О. Гойда, Н. Тостановська) на тлі високої залученості НПП до міжнародних проєктів. За словами Гаранта ОП та ректора університету, питання зовнішньої академічної мобільності студентів цієї ОП знаходяться у активному опрацюванні на рівні організаційно-змістового контенту. Зі слів ректора університету, станом на 2019 рік в ЧНУ ім. Юрія Федьковича 1150 чоловік взяли участь в програмах академічної мобільності та було підписано 206 угод про співпрацю з іншими освітніми закладами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз документації та інформації, отриманої у фокус-групах, підтверджує заявлену у Самоаналізі інформацію про реалізацію на ОП ідеї інтеграції в освітній процес неформальної освіти. Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, передбачено Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/AIB2UBg>). Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти потенційно мають право на зарахування деяких модулів навчальних дисциплін ОП за умови додаткового підтвердження знань фаховій комісії університету. Проте випадків зарахування інформальної\неформальної освіти на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП знаходяться у вільному доступі для всіх бажаючих. Інформація про ОПП «Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови» прозора та об'єктивна. У Правилах прийому на навчання за освітньою програмою враховано особливості самої освітньої програми. Прописані процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостаньо опрацьований організаційний механізм зовнішньої академічної мобільності саме на дії ОПП поруч із підтверженою активністю ЗВО у зарубіжжі. За наявності Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, ЕГ рекомендує більш широко застосовувати практику інформальної\неформальної освіти на ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Поруч із прозорістю правил прийому й визнання результатів, отриманих за різними напрямками освіти, ЕГ відзначила пасивність здобувачів у руслі академічної мобільності (як зовнішньої, так і внутрішньої), а також повну відсутність спроб отримати компетентності шляхом неформальної/інформальної освіти. Тому було прийняте рішення про відповідність Критерія рівню "В".

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/4IB4iQ9>), основними видами навчальних занять в університеті є: лекція, лабораторне, практичне, семінарське заняття, індивідуальне заняття, консультація. Дистанційне навчання здійснюється за допомогою платформ Moodle і Google Meet. Посилання на онлайн-заняття з дисциплін, завдання для практичних занять, самостійної роботи, поточного та підсумкового контролю, журнали оцінювання навчальних досягнень студентів, розміщені на платформі Moodle. Орієнтація на студентоцентрований підхід підтверджується впровадженням інтерактивних та дистанційних форм і методів навчання. Конкретні приклади використання відповідних методів були озвучені викладачами на зустрічі з академперсоналом, підтверджені в бесідах зі здобувачами. Наприклад, Гарантом ОП Драненко Г.Ф. ведеться блог "Драненко для студентів" (<https://cutt.ly/OIB7uVI>) в якому міститься корисна інформація та навчально-методичні матеріали з вивчення мови. Впроваджені форми, методи навчання й викладання на ОПП репрезентовані в силабусах, робочих програмах і методичних матеріалах дисциплін. Здобувачі ОПП з формами і методами навчання,

можливостями їх вибору знайомляться на перших заняттях. За результатами зустрічі з гарантом ОПП, НПП та здобувачами встановлено, що перевага у досягненні програмних результатів надається поєднанню традиційних та інноваційних методів навчання. Наприклад, поєднання словесних (дискусії, диспути, діалог тощо – ПРН 1, 3, 6) та практичних (робота з законодавчими, просвітницькими матеріалами, програмами тощо – ПРН 5, 10) методів навчання забезпечує здатність здобувачів до виконання практичних функцій на ґрунтовній теоретико-методологічній основі. Розробка власного маршруту професійного успіху, самопрезентація тощо (ПРН 7, 8) сприяє професійному становленню та формуванню іміджу перекладача.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі вищої освіти мають змогу отримувати інформацію про організацію освітнього процесу у зручній для них час на офіційному веб-сайті ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/QIB5u2j>). На сайті закладу розміщено документи щодо організації освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/lIB5jSV>), графік навчального процесу та розклад занять, дисципліни за вибором, бази практик (<https://cutt.ly/zIB5x6n>), анкетування для учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/jIB5XML>). Інформація щодо організації та змісту освітнього процесу на ОП висвітлена на сторінці кафедри романської філології та перекладу (<https://cutt.ly/AIB6k69>). У ЧНУ безоплатний, вільний і безпечний доступ до інформаційних ресурсів, репозитарію бібліотеки (<https://cutt.ly/MIB6VeI>). Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів міститься у силабусах, які розміщені на сайті кафедри (<https://cutt.ly/wIB69cj>, <https://cutt.ly/zINqqeB>) та на платформі Moodle. Експертною групою встановлено, що на сторінці кафедри викладено не всі силабуси, зокрема дисциплін вибіркового блоку, гарант надала більшість із них ЕГ у відповідь на запит. Серед основних недоліків силабусів ЕГ констатує брак узгодженості щодо критеріїв оцінювання, а також кількості балів за аналогічні різновиди робіт; вказівку постреквізитів (на протипагу пререквізитам ОК). У процесі спілкування зі студентами було з'ясовано, що викладачі ознайомлюють їх із силабусами та анотаціями, роз'яснюють процедуру оцінювання різних видів робіт на першому занятті.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Навчання, викладання і наукові дослідження у межах ОПП здійснюються відповідно до Статуту ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/cI1vzpn>). Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу ЕГ з'ясувала, що на ОПП активно практикується та пропагується поєднання навчання і досліджень. У контексті освітньої програми застосовується практика складання здобувачами невеликих наукових досліджень в рамках індивідуальних проєктів з подальшою презентацією результатів науково-дослідної діяльності на щорічній квітневій Студентській науковій конференції що проходить у ЧНУ ім. Юрія Федьковича, конкурсі студентських наукових робіт тощо. У ході експертизи ЕГ було підтверджено: що тематика дисциплін на ОПП («Основи професійної діяльності перекладача», «Психологія перекладача», «Етика перекладача») передбачає опрацювання та освоєння наукових джерел, що є підґрунтям для подальшої наукової діяльності. На третьому році навчання за даною ОП, після вибору напряму наукового дослідження здобувачі вищої освіти опрацьовують різноманітні наукові джерела та ресурси та складають подальший глибинний план наукового дослідження разом із науковим керівником. Також високий рівень зацікавленості здобувачів освіти мають наукові гуртки, що проводяться викладачами кафедри та є безкоштовними для усіх бажаючих. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ було підтверджено функціонування гуртків «Лексикон» (науково-дослідна спрямованість) та «Translatio» (перекладацька спрямованість). Здобувачі освіти підтвердили свою участь у наукових гуртках університету, натомість ЕГ не змогла отримати даних щодо їхньої участі в наукових конференціях, хоч учасники фокус-зустрічей підтвердили обізнаність щодо їх проведення. ЕГ було підтверджено, що тематика наукових студій («Лексикон», «Translatio») відповідає цілям та змісту освітнім компонентам програми, а їх результати активно застосовуються у навчальному процесі. Зокрема, під час перекладацької практики здобувачі освіти мають забезпечувати мовний супровід екскурсій, де застосовуються знання, що були отримані під час виконання студентських наукових робіт з перекладу історичних реалій та топонімів, і як було зазначено в звіті самооцінювання, вони відповідають ВК «Основи підготовки гідів - перекладачів» та «Переклад вебресурсів», що було підтверджено гарантом ОП. Поєднання навчання і дослідження унаочнюється участю здобувачів освіти у міжнародних франкомовних заходах, наприклад французько-українському колоквиумі «Прийти Іншого у своїй мові. Переклад як диспозитив медіації».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час фокус-груп із викладачами, експертній групі було продемонстровано систематичне оновлення навчальних курсів, яке відбувається на підставі актуальних трендів розвитку ОПП, ринку праці, результатів наукових досліджень, курсів підвищення кваліфікації, стажувань тощо. Результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників кафедри романської філології та перекладу наповнюють зміст ОК. Наприклад, гарант ОП та викладач Драненко Г.Ф. використовує результати власного наукового дослідження під час викладання навчальної

дисциплін «Порівняльна стилістика», «Переклад текстів різних художніх жанрів», «Український художній переклад у Франції», «Етика перекладача», бере активну участь у міжнародних конференціях, семінарах, наукових проєктах, публікується у міжнародних наукових виданнях та монографіях та виконує функції члена редакційної колегії наукових видань (у тому числі французькою мовою), що безумовно сприяє покращенню якості ОПП. Також ЕГ було підтверджено, що викладач кафедри Стефурак О.В. у 2019 році отримала сертифікат SDL Trados, що, внаслідок, розширило та удосконалило курс «Інформаційні технології у перекладі». За результатами опитування здобувачів, викладачів, роботодавців, на ОПП регулярно проводиться внутрішній моніторинг щодо оновлення змісту освітніх компонентів, результати якого своєчасно враховуються в навчально-методичних комплексах.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ході проведення експертизи, опитувань фокус-груп та ретельного вивчення звіту самооцінювання ОП «Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови» ЧНУ імені Юрія Федьковича, ЕГ було підтверджено той факт, що заклад вищої освіти активно співпрацює з міжнародними установами та й надалі продовжує розвивати свої інтернаціональні зв'язки. Так, станом на 2021 рік, ЧНУ імені Юрія Федьковича є асоційованим членом Міжнародної Агенції Франкофонії, що дозволяє здобувачам і викладачам ОП регулярно отримувати інформацію про стажування, конкурси, гранти й стипендії. З інформацією щодо міжнародної діяльності університету можна ознайомитися на офіційному сайті у вкладці «Міжнародна діяльність» (<https://cutt.ly/gI1XLwj>). ЕГ було підтверджено, що здобувач ОП Валерія Коваленко у 2021 році отримала стипендію на перекладацьке стажування на міжнародній радіостанції Radio France International. Аналіз відомостей про самооцінювання ОП, спілкування з фокус-групами відділів та служб, академічним персоналом показав, що викладачі беруть участь у міжнародних наукових конференціях, зокрема гарант ОП Драненко Г.Ф. сама є запрошеним викладачем-науковцем Лотаринзького й Руанського університетів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У закладі вищої освіти створено сприятливі умови для поєднання навчання і досліджень у процесі реалізації освітньої програми. Силабуси та анотації переважної більшості навчальних дисциплін розміщені на сайті кафедри романської філології та перекладу. Ефективна організація дистанційного навчання та опублікування навчальних матеріалів на платформі Moodle, проведення онлайн-занять в Google Meet. Чітка і прозора система моніторингу рівня навчання та викладання на ОП. Врахування пропозицій здобувачів вищої освіти щодо покращення якості викладання і навчання на ОП. Оновлення змісту ОП на основі наукових досягнень і сучасних практик.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ відзначила відсутність деяких силабусів, зокрема до дисциплін вибіркового блоку, на сторінці кафедри. Серед основних недоліків силабусів ЕГ констатувала брак узгодженості щодо критеріїв оцінювання, а також кількості балів за аналогічні різновиди робіт; вказівку постреквізитів (на противагу пререквізітам ОК). ЕГ рекомендує переглянути й оновити силабуси, належним чином оприлюднивши їх. Необхідно активізувати інформування та популяризацію серед здобувачів вищої освіти участі у програмах міжнародної академічної мобільності, наприклад шляхом створення окремої сторінки у соцмережах, де буде публікуватися актуальна інформація стосовно останніх новин та можливостей академічної мобільності Університету та цієї ОПП зокрема. Також рекомендоване активне залучення студентів до наукової діяльності, участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Інформація, зазначена у відомостях про самооцінювання та результати експертизи свідчать про використання широкого спектру форм і методів організації освітнього процесу в умовах змішаної та дистанційної форм навчання, зокрема використання платформи Moodle та сервісу Google meet. Доступною і зрозумілою є інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання для всіх учасників освітнього процесу. В освітньому процесі враховано студентоцентризований підхід та принципи академічної свободи. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП і процеси інтернаціоналізації відповідають сучасним вимогам до організації

освітнього процесу у ЗВО. ОП оновлюється на основі наукових досягнень і сучасних практик. Однак недостатньою є участь НПП і студентів, які навчаються за даною ОП, у програмах міжнародної академічної мобільності, залученість здобувачів вищої освіти до наукової діяльності. Також потребують удосконалення й оприлюднення тексти деяких силабусів (зокрема, вибіркового дисциплін).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Процедура оцінювання навчальних досягнень студентів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/3I12TIw>) та Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/qI10ApM>). На основі аналізу вище перелічених документів з'ясовано, що контрольні заходи передбачають поточний, підсумковий і семестровий контроль. На ОП використовуються наступні форми поточного контролю: усний, письмовий, перевірка уміння публічно презентувати матеріал. Форми семестрового контролю (залік або екзамен) визначаються навчальним планом. Захист результатів курсової роботи і виробничої практики дозволяє перевірити опанування здобувачами вищої освіти технологіями і методами здійснення майбутньої фахової діяльності. З метою оцінювання навчальних досягнень здобувачів у межах навчальних дисциплін здійснюється поточний контроль засобами усного і письмового опитування, написання індивідуальних науково-дослідних завдань, виконання завдань самостійної роботи, тестування, складання заліків та екзаменів, що дозволяє перевірити досягнення програмних результатів навчання. Конкретні форми проведення поточного контролю та схема нарахування балів визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. Форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання подано у силабусах і повідомляються здобувачам на першому занятті. Силабуси навчальних дисциплін знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО та кафедри. У ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що критерії оцінювання є для них чіткими і зрозумілими, поточний контроль проводиться впродовж семестру на всіх видах занять, семестровий контроль здійснюється у формі екзамену або заліку. Зрозумілими для здобувачів освіти є критерії оцінювання практики. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. В умовах дистанційного навчання контрольні заходи здійснювалися за допомогою платформи Moodle і Google Meet. З'ясовано, що на ОП не виникало проблем з інформуванням здобувачів освіти щодо форм і строків проведення контролю, критеріїв їх оцінювання. Поза тим, із текстів силабусів ЕГ констатувала брак узгодженості щодо критеріїв оцінювання, а також кількості балів за аналогічні різновиди робіт.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Контрольні заходи регламентуються Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/qI10ApM>). Інформацію про форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання можна знайти у програмі навчальних дисциплін, силабусах чи анотаціях, вони є у вільному доступі на сайті кафедри. ЕГ вимагає уточнення й уніфікації критеріїв оцінювання шляхом чіткого прописування аксіологічних критеріїв, уніфікування системи балів за аналогічні види робіт, вказівки постреквізитів (на протипагу пререквізитам ОК), аби посилити впевненість здобувачів у своїй рейтинговій позиції. НПП підтвердили, що на перших заняттях кожної з дисциплін ОП проводиться роз'яснювальна бесіда зі студентами стосовно прозорості та зрозумілості контрольних форм і заходів та критеріїв оцінювання знань здобувачів. Досягнення здобувачів результатів навчання своєчасно оприлюднюються в електронному журналі Moodle. Формою атестації здобувачів освіти за цією ОП є Кваліфікаційних іспит з основної мови, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, затвердженому в 2019 році (Наказ МОН No 869 від 20.06.2019 року).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича закріплена Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/3I12TIw>), Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/qI10ApM>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи екзаменаційно комісії (<https://cutt.ly/VI14nL4>). Експертна група з'ясувала, що в закладі розроблено чіткі та

зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які ґрунтуються на очікуваних програмних результатах навчання й відображаються в силабусах навчальних дисциплін. Силабуси є доступними для всіх учасників освітнього процесу, переважна більшість знаходиться у вільному доступі на сайті кафедри романської філології та перекладу (<https://cutt.ly/yI14Jd5>). Об'єктивність і неупередженість екзаменаторів забезпечується чіткими правилами і процедурами оцінювання. Якщо студент отримав «незадовільно» або «не зараховано», то можливе повторне складання екзаменів (заліків), але не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: спочатку лектору-екзаменатору, а у випадку незадовільної оцінки – комісії, яка формується наказом ректора. Здобувач може оскаржити процедуру або результати проведення контрольних заходів, що регулюється Правилами академічної доброчесності ЧНУ ім. Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/WI17puA>), Положенням про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/ZI15wi7>). У випадку виникнення ситуації оскарження результатів оцінювання створюється Комісія з питань академічної доброчесності, до складу якої входять: декан факультету, представники професорсько-викладацького складу кафедр факультету, представник органу профспілкової організації, представники студентського самоврядування. У ході зустрічей із фокус-групами з'ясовано, що випадків оскарження процедури і результатів проведення контрольних заходів на ОП не було. За умови виникнення потенційного конфлікту інтересів завідувач кафедри за погодженням з деканом факультету і навчальним відділом призначає для проведення екзамену (заліку) іншого викладача. У ході зустрічей із керівництвом факультету і завідувачем кафедри виявлено, що на ОП ситуацій потенційного конфлікту інтересів не виникало. Викладачі і здобувачі вищої освіти обізнані із процедурою врегулювання конфлікту інтересів та оскарження результатів оцінювання навчальних досягнень.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Процедура дотримання академічної доброчесності є обов'язковою для всіх учасників освітнього процесу і регулюється Статутом ЧНУ імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/TI16etR>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/SI16bWM>). Також в Університеті функціонує Комісія Вченої ради ЧНУ з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту, діяльність якої регулює Положення про постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Здобувачі інформуються кураторами груп і науковими керівниками, що було підтверджено під час фокус-зустрічей. На сайті університету є вкладка «Академічна доброчесність» (<https://cutt.ly/8Ioqerw>), де розміщено Етичний кодекс університету, Правила академічної доброчесності у ЧНУ ім. Ю. Федьковича, інформація про систему запобігання та виявлення академічного плагіату. У блозі кафедри також наявна вкладка «Академічна доброчесність» (<https://cutt.ly/9Ioqo3B>), на якій розміщено інформацію про заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності, проведення ознайомчих заходів з питань академічної доброчесності для студентів, рекомендації щодо перевірки наукових робіт на плагіат тощо. Перевірка наукових робіт НПП і студентів здійснюється з використанням програм, розміщених у відкритому доступі в мережі Інтернет, програми UNICHECK та університетської бази даних наукових робіт ARCher (інституційний репозитарій ЧНУ), для перевірки запозичення текстів вже захищених робіт, які відсутні в мережі Інтернет. Популяризація академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича відбувається шляхом розміщення на факультеті стендів, що містять інформацію про внутрішні положення та нормативні документи, вимоги законодавства, основні види порушень та санкцій. Також ознайомлення здобувачів цієї ОП із різними аспектами академічної доброчесності відбувається у процесі вивчення дисципліни "Основи наукових досліджень", у 2020-2021 навчальному році відповідно до заходів профільної комісії з поширення академічної доброчесності Вченої ради ЧНУ було додано розділ "Основи академічної доброчесності". У ході зустрічей із керівництвом ЗВО, викладачами і студентами з'ясовано, що вони дотримуються прийнятих положень та Статуту ЧНУ ім. Ю.Федьковича, знають основні види порушень та ознайомлені з процедурою притягнення учасників освітнього процесу до відповідальності за порушення академічної доброчесності. Під час проведення експертизи ЕГ не було встановлено випадків порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману, хабарництва).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Процедура контролю знань здобувачів вищої освіти є чіткою й зрозумілою. Здійснюється опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання навчальних дисциплін і їх інформування щодо критеріїв оцінювання. Високий рівень академічної доброчесності викладачів і студентів. Наявність технічного рішення щодо перевірки наукових робіт на унікальність. Учасники освітнього процесу дотримуються академічної доброчесності та ознайомлені із процедурою врегулювання конфлікту інтересів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Потрібне уточнення й уніфікація критеріїв оцінювання, що будуть відповідним чином відображатися в силабусах і програмному забезпеченні освітнього простору (шляхом чіткого прописування аксіологічних критеріїв, уніфікування системи балів за аналогічні види робіт, вказівки постреквізитів (на протывагу пререквізітам ОК)). Рекомендується удосконалити роботу електронної скриньки довіри, на яку кожен учасник освітнього процесу може повідомити інформацію, важливу для забезпечення об'єктивності оцінювання, попередження конфліктів інтересів тощо. Також ЕГ пропонує запровадити традицію добровільного підписання здобувачами вищої освіти декларацію про дотримання академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів, правила проведення і порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, процедури дотримання академічної доброчесності є зрозумілими для здобувачів вищої освіти на кожному окремому ОК та ОПП в цілому. Натомість ЕГ відзначає розходження в критеріях оцінювання, кількості балів за аналогічними видами робіт на різних дисциплінах згідно з силабусами. Рекомендується удосконалити алгоритм функціонування електронної скриньки довіри, на яку кожен учасник освітнього процесу може повідомити інформацію, важливу для забезпечення об'єктивності оцінювання, попередження конфліктів інтересів тощо.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Проаналізувавши зведену інформацію про викладачів, подану у відомостях про самооцінювання, слід зазначити, що викладачі мають необхідний досвід роботи, наукові ступені й вчені звання за спеціальністю, досягнення та здобутки у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності (беруть активну участь у вітчизняних та міжнародних наукових проектах, конференціях, колоквиумах). До реалізації ОП задіяні відомі українські вчені-романісти, доктори наук Драненко Г. Ф., Попович М. М., Мойсюк В. А. та інші. Проведення лекцій з освітніх компонентів забезпечують викладачі, які мають науковий ступінь та/або вчене звання – 100 %, та викладачі, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора – 33,3 %. З метою постійного професійного розвитку та удосконалення викладацьких здібностей на кафедрі романської філології та перекладу ЧНУ імені Юрія Федьковича розроблена дієва система підвищення кваліфікації. У відповідь на додатковий запит ЕГ ЗВО надав докази про стажування НПП кафедри у зарубіжних ЗВО (копії дипломів та сертифікатів Драненко Г. Ф., Якубовської Н. О., Стефурак О. В., Руснак Д. А., Мойсюк В. А., Смірнкової М. Р., Матвєєвої О. О., Глех О. В.). Аналіз відомостей про самооцінювання та інших уточнювальних документів засвідчив відповідність професійних компетентностей викладачів освітнім компонентам ОП. Під час зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами, випускниками ОП було визнано високий рівень кваліфікації викладачів. ЕГ не зафіксувала скарг здобувачів та стейкхолдерів на якість освітніх послуг, наданих НПП у межах ОП. Здобувачі освіти під час онлайн-зустрічі з ЕГ підкреслювали якісний рівень викладання дисциплін. У свою чергу, стейкхолдери підтвердили високий рівень підготовки студентів під час проходження практики у їхніх закладах.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ проаналізувала внутрішні документи, які регламентують конкурсний добір викладачів на заміщення вакантних посад НПП Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Процедури конкурсного добору викладачів регулюються відповідно до Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ імені Юрія Федьковича, викладеного на сайті ЗВО. Процедура конкурсного добору викладачів на заміщення вакантних посад є відкритою, прозорою, об'єктивною та незалежною, зорієнтованою на оцінку професіоналізму та викладацьких якостей претендентів. Конкурсний добір викладачів ЗВО оголошується наказом ректора. Оголошення про конкурс публікується у ЗМІ та на сайті ЗВО. Строк подання документів та їх перелік зазначається в оголошенні про конкурс. Для конкурсного добору створюються конкурсні комісії, які здійснюють перевірку відповідності поданих претендентами документів до вимог, встановлених до науково-педагогічних працівників законами України про освіту, чинними Ліцензійними умовами, Статутом

університету, вимогами конкурсу і зазначеним Положенням. Висновки конкурсної комісії про професійні, особисті якості претендентів та відповідні рекомендації щодо зайняття наукових посад передаються на розгляд Науково-технічної ради університету. Обрання на наукові посади проводиться таємним голосуванням на засіданні Науково-технічної ради ЗВО. Під час зустрічей з адміністрацією ЗВО було підтверджено, що процедура конкурсного добору обов'язково враховує освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра, науковий ступінь та вчене звання, досвід і здобутки у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності для подальшої успішної реалізації ОП. На зустрічах ЕГ з НПП не було зафіксовано скарг стосовно прозорості процедури конкурсного добору викладачів. Для підвищення об'єктивності конкурсного добору враховуються також результати анонімного опитування здобувачів вищої освіти щодо професіоналізму викладачів та ефективності методів їхнього викладання. ЗВО надав необхідні докази про започатковану системну процедуру таких опитувань. Розглядаємо поширення такого досвіду як позитивну практику.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО безпосередньо залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу через проходження практик студентів на підставі укладених договорів з такими базами практик, як: Музей історії та культури євреїв Буковини, приватне підприємство «Мовний Коледж «Пріоритет»», ТОВ «Центр іноземних мов ASAP», бюро перекладів «Глобус-Тайм». Під час зустрічі ЕГ з роботодавцями, в якій взяли участь Крижановська Тетяна Іванівна – заступник директора Мовного Коледжу «Пріоритет», перекладач, член ради стейкхолдерів факультету іноземних мов ЧНУ від кафедри романської філології та перекладу, Микола Кушнір – директор Музею історії та культури євреїв Буковини, було підтверджено, що студенти отримують схвальні відгуки від роботодавців під час проходження практики на вищезгаданих базах. При розробці ОП враховувалася думка потенційних роботодавців, які взяли участь в опитуванні щодо покращення ОП, доцільності певних її компонентів. Пропозиції стейкхолдерів було розглянуто на засіданні кафедри та враховано при удосконаленні програми з метою максимального її наближення до сучасних вимог суспільства та ринку праці (Протоколи №5 від 09.12.2020 р., №7 від 04.02.2021 р.). Окрім того, відбуваються регулярні зустрічі студентів із представниками мовних агенцій та бізнес-структур, що було засвідчено під час зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти за ОП. Надані документи (відгуки від роботодавців), додаткові докази та онлайн-зустрічі підтверджують наявність широкого кола постійних і потенційних роботодавців із різних сфер ринку праці, які співпрацюють із кафедрою романської філології та перекладу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відповідно до інформації, яку ЕГ отримала під час онлайн експертизи від гаранта, з'ясовано, що на ОП постійно відбуваються лекції запрошених викладачів із університетів Франції за укладеними двосторонніми угодами, а також за іншими академічними контактами. ЗВО залучає до занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців. Здобувачі ОП мали змогу послухати лекції таких професіоналів-практиків, як: Валері Зенатті (Франція), І. Сатіго (Париж), А.-М. Карльє (Мец) та ін. ЕГ пересвідчилася, що для проведення теоретичних і практичних занять за відповідною освітньою програмою ЗВО використовує науковий потенціал експертів галузі. Аудиторні заняття проводили: професорка К. Ешам (Париж), викладачі Н. Якубовська (фахова перекладачка) та Т. Івасютин (перекладознавець). На ОП відбуваються разові виступи та міні-лекції запрошених носіїв мови (учасників конференцій, семінарів тощо) та гостей лекторів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час зустрічі з НПП, ЕГ пересвідчилася у тому, що ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів, яка складається з різних компонентів. Передусім, це система проходження викладачами підвищення кваліфікації. Підвищення кваліфікації викладачів кафедри здійснюється відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Викладачі кафедри можуть проходити стажування у вітчизняних і зарубіжних закладах вищої освіти України, з якими ЧНУ уклав відповідні договори. Всі викладачі кафедри, які забезпечують ОП, пройшли стажування в Лотаринзькому університеті (Угода про співпрацю №2015/5512). ЕГ було надано підтверджуючі докази про проходження такого стажування. Окрім цього, ЧНУ імені Юрія Федьковича сприяє організації міжнародних конференцій, круглих столів, семінарів, літніх шкіл та інших заходів із метою професійного розвитку НПП. Було організовано 7 літніх університетів, присвячених викладанню французької мови, стажування в яких пройшли всі викладачі кафедри. В 2020 р. у ЧНУ імені Юрія Федьковича було організовано курси з використання платформи дистанційного навчання Moodle, які пройшли всі викладачі кафедри. У травні 2021 р. на кафедрі пройшов перший в Україні тематичний франкомовний колоквиум «Прийняти Іншого у своїй мові. Переклад як диспозитив медіації», на якому виступили 7 викладачів кафедри. Доповіді виголосили 25 дослідників перекладу з 9 країн (Франція, Україна, Італія, Швейцарія, Іспанія, Польща, Алжир, Марокко, Японія). Цей науковий проект, поданий ЧНУ імені Юрія Федьковича на конкурс, здобув грант Посольства Франції в Україні (Рішення комісії від 31 березня 2020) та дозволив викладачам підвищити свій дослідницький рівень і розширити горизонт наукової співпраці. ЕГ пересвідчилася, що у ЗВО працює Національна онлайн-платформа з цифрової грамотності, яка дає

можливість викладачам університету оволодіти комп'ютерною грамотністю, основами програмування, про яку НПП дали позитивні відгуки. Також НПП підтвердили, що кожен викладач має безкоштовний доступ до платформ наукометричних, міжнародних баз даних Scopus та Web of Science.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Дані у відомостях про самооцінювання подані коректно і відповідають дійсності. ЗВО має систему матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні. ЧНУ імені Юрія Федьковича стимулює викладацьку майстерність відповідно до положень, прописаних у Колективному договорі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2017-2020. За високі творчі і трудові досягнення, використання у викладацькій та виховній діяльності сучасних передових методів праці, за складність та напруженість у роботі, встановлюються індивідуальні надбавки до заробітної плати (Положення про встановлення індивідуальних надбавок до зарплати професорсько-викладацького складу Чернівецького національного університету). За зразкове виконання службових обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство та інші досягнення у роботі, застосовують такі моральні та матеріальні заохочення працівників: подяка, грамота, премія (Правила внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича). Разові преміювання, спрямовані на стимулювання трудової діяльності працівників ЧНУ окреслені у Положенні про порядок преміювання працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Стимулювання викладачів проводиться також у рамках преміювання кафедр за високі рейтингові показники на рівні університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До реалізації ОП задіяні НПП кафедри, які зробили значний внесок у розповсюдження та популяризацію французької мови і культури в регіоні та Україні. Висококваліфіковані НПП з винятковим для вітчизняного контексту науково-методичним і практичним досвідом уможливають якісну реалізацію ОП. Гарант Г. Драненко – тричі запрошений викладач Лотаринзького й Руанського університетів (Франція); виголосила доповіді на 20 колоквиумах (з публікаціями); наукова координаторка 4 тематичних колоквиумів (Мец, Бордо, Мадрид, Чернівці); учасниця наукових проєктів із французької, української літератур і перекладу. Член робочої групи Н. Якубовська – практикуючий перекладач, 6 перекладів якої вийшли у різних видавництвах України. Член робочої групи О. Стефурак веде активні дослідження у галузі застосування новітніх технологій у перекладі (SDL Trados). До позитивних практик ЕГ відносить активну співпрацю кафедри з французькими університетами, впливовими міжнародними компаніями та громадськими організаціями. Експертна група пересвідчилася, що НПП мають достатню кількість публікацій (навчальних і навчально-методичних посібників, наукових статей) для забезпечення якісного викладання всіх ОК, що підтверджує їх потенціал для досягнення цілей ОП. Як взірцеву практику експерти відзначають створення сайту Електронного навчання, на якому розміщені дистанційні курси з усіх освітніх компонентів ОП (Французька мова в Moodle: викики й успіхи викладання). Ефективність навчального процесу досягається також шляхом конструктивної взаємодії ЗВО із роботодавцями та фахівцями-практиками. Сильною стороною є системне залучення таких фахівців до реалізації освітнього процесу на ОП. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. Взірцевими є налагоджені у ЗВО практики сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми й заходи (було організовано 7 літніх університетів, присвячених викладанню французької мови, стажування в яких пройшли всі викладачі кафедри). У ЗВО наявна нормативно-правова база, яка регламентує стимулювання і розвиток професійних компетентностей викладачів, а також матеріально заохочує науково-педагогічних працівників університету, які постійно вдосконалюють свою викладацьку майстерність та активно працюють над науковими дослідженнями. Позитивною практикою є застосування рейтингового оцінювання викладачів і кафедр за різними видами діяльності та систематичний моніторинг їх професійної активності з подальшим преміюванням.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ не виявила слабких сторін та недоліків у жодному з підкритеріїв Критерію 6. Рекомендуємо кафедрі ще активніше залучати роботодавців, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу, ширше висвітлювати свої досягнення та результати діяльності на сайті та офіційних сторінках ЗВО і кафедри у соціальних мережах для вигідного представлення унікальності ОП та залучення більшої кількості потенційних абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП «Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови», дозволяє досягти цілей програми та програмних результатів навчання. Викладання на ОП здійснюється фахівцями, які повною мірою відповідають ОК, що ними розробляються з урахуванням регіонального контексту. У розрізі даного критерію здобувачі ВО мають можливість навчатися у провідних науковців, які мають унікальний досвід у власних дослідницьких напрямках (лінгвістичному, літературознавчому, перекладознавчому), пройшли тривале науково-педагогічне стажування у французьких університетах та мають взірцеві практики керівництва науковими проєктами (наприклад, підготовка та проведення Міжнародного франкомовного колоквиуму за підтримки Посольства Франції «Прийняти Іншого у своїй мові. Переклад як диспозитив медіації» здобув грант Посольства Франції в Україні). Гарант ОП та НПП докладають багато зусиль для модернізації та вдосконалення ОП. Розробка сайту Електронного навчання (Французька мова в Moodle: виклики й успіхи викладання), на якому викладачі розмістили дистанційні курси з усіх освітніх компонентів ОП, залучення зовнішніх професіоналів до участі в аудиторних заняттях є також взірцевими практиками, що підсилюють успішну реалізацію ОП. Зважаючи на повну відповідність кожному з підкритеріїв та наявність взірцевих практик у контексті Критерію 6, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає Критерію 6 за рівнем А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно наданих гарантом фото та відео навчальних приміщень факультету, матеріально-технічні ресурси дозволяють досягти визначених ОП цілей та ПРН. Усі площі, що використовуються для навчання студентів на ОП, є власністю університету. ЗВО використовує для освітньої діяльності на ОП необхідне програмне та навчально-методичне забезпечення. У процесі навчання здобувачів ОП задіяні аудиторії факультету іноземних мов (корпуси № 6 і 19), де функціонує мережа Інтернет (eduroam). У 19 корпусі обладнані два комп'ютерні класи (на 11 й 15 комп'ютерів) – сучасні лінгафонні кабінети з інтерактивною мультимедійною системою, кожен з яких (ауд. 313, 316) включає мультимедійний мережевий клас з лінгафонними функціями, об'єднаними в локальну мережу, аудіо-систему, інтерактивну дошку, екран та відеопроєктор, а також лабораторія усного перекладу (ауд. 317б) із обладнанням для синхронного перекладу. На кафедрі є чотири портативні комп'ютери, два відеопроєктори, екран. Студенти можуть удосконалювати перекладацькі навички в аудиторії, обладнаній спеціальною системою синхронного перекладу зі стаціонарною кабіною перекладача (ауд. 317б), користуватися ліцензійним програмним забезпеченням для SDL Trados Studio. Наукова бібліотека ЧНУ імені Юрія Федьковича (6293,6 м²) володіє фондом обсягом 2 724 935 пр. Активно поповнюється сайт бібліотеки. Кафедральна бібліотека містить фахову літературу, франкомовні енциклопедії та двомовні спеціалізовані словники, підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації тощо та регулярно долучаються нові видання. Викладачі ОПП забезпечують реалізацію програми необхідними навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники, методичні рекомендації до виконання практичних/самостійних завдань, курси лекцій тощо). Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти, студенти підтвердили, що вони використовують усе вищенаведене матеріально-технічне обладнання під час занять та оцінили якість і швидкість Інтернет-з'єднання в аудиторіях як задовільну. ЕГ переконалась, що все зазначене обладнання забезпечує на належному рівні проведення занять із дисциплін, передбачених ОП. Працює також система дистанційного навчання на платформі Moodle. Викладачі продемонстрували експертній групі розроблені на цій платформі дистанційні курси. НПП та здобувачі освіти засвідчили, що фонди Наукової бібліотеки ЗВО та кафедри є достатньо наповненими. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ не виявила фактів платного доступу викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів в межах ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

З огляду на проведений аналіз відомостей про самооцінювання, офіційного веб-сайту університету, представництв університетських підрозділів у соціальних мережах, додатково наданих доказів та онлайн-бесід з фокус-групами, ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище в університеті є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за

ОП та в цілому дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ЗВО слідкує за дотриманням санітарних норм та охороною публічного порядку. Щороку студенти проходять інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки, що фіксується у спеціальних журналах. За приміщеннями ЧНУ імені Юрія Федьковича постійно здійснюється технічний нагляд, проводяться поточний та капітальний ремонти в навчальних корпусах та гуртожитках. Медичні послуги за необхідності надають медпункт в студмістечку та міська студентська поліклініка по вулиці Стеценка. Право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства регламентоване у Правилах внутрішнього трудового розпорядку в ЧНУ імені Юрія Федьковича. В університеті функціонує Центр культури та дозвілля, який сприяє реалізації інтересів та захоплень студентів. В інфраструктурі університету є Спорткомплекс, що дозволяє займатися фізичним розвитком здобувачам вищої освіти за ОП, а також унікальні музеї та ботанічний сад. Як підтверджують зустрічі зі здобувачами ВО, у ЗВО існує низка громадських організацій, діяльність яких також спрямована на реалізацію інтересів і потреб студентів, Центр професійного розвитку. Університетська соціологічна лабораторія періодично проводить опитування студентів стосовно потреб та інтересів студентства та рівня їх задоволеності. Куратори регулярно спілкуються зі студентами, допомагають консультаціями, порадами з працевлаштування, передають життєві настанови, залучають до волонтерства. Відносини студентів і викладачів побудовані на принципах взаємоповаги та конструктивного діалогу, що засновані на цінностях академічної культури. ЕГ не зафіксувала скарг на недотримання санітарних норм. ЗВО забезпечує проживання у гуртожитках тих здобувачів, які мають у цьому потребу. Умови проживання у гуртожитках задовільні.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформація у відомостях про самооцінювання відповідає дійсності. Координаторами надання освітньої, організаційної, консультативної та соціальної підтримки виступають: випускова кафедра, навчальний відділ, міжнародний відділ, профспілкова організація, органи студентського самоврядування. На факультеті діє комісія з питань психологічної підтримки учасників освітнього процесу факультету іноземних мов. Основним джерелом інформації є офіційний сайт ЧНУ імені Юрія Федьковича, додатковими – соціальні мережі університету та кафедри (Facebook, Instagram, Viber групи й корпоративна електронна пошта). Освітня та інформаційна підтримка студентів в умовах карантину отримала схвальні відгуки від здобувачів освіти. Під час зустрічі ЕГ з НПП та студентами було підтверджено, що для дистанційного навчання використовуються різноманітні інструменти, напр. такі платформи, як Moodle, Zoom та Viber. На час карантину Наукова бібліотека університету також працює у дистанційному режимі. Окрім загальноуніверситетських ресурсів, освітня підтримка реалізується також через індивідуальну взаємодію НПП та керівництва факультету зі здобувачами освіти за допомогою соціальних мереж та месенджерів. Наприклад, гарант ОП веде блог «Драненко для студентів» (з 2009 р.), який містить навчально-методичні матеріали та іншу корисну для студента інформацію. Соціальну підтримку отримують студенти напівсироти, сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, малозабезпечені, ті, що мають дітей, ті, що проживають у гірських районах, інваліди, чорнобильці, діти учасників бойових дій. Таких студентів на ОП навчається двоє. Студенти, які мають дітей, отримують подарунки від профспілки ЗВО на день Святого Миколая. Для студентів-сиріт та осіб, позбавлених батьківського піклування, організовуються виплати, компенсації на продукти харчування. Такі студенти звільняються від оплати за проживання в гуртожитку, їм виплачується щорічна матеріальна допомога. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами експерти не зафіксували скарг на освітнє середовище та освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Юрія Федьковича, особи з особливими потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я; на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу вищої освіти відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я. Університет покращує інфраструктуру для полегшення доступу таких осіб до навчальних, наукових, соціально-побутових приміщень. На зустрічах з учасниками фокус-груп ЕГ переконалася, що ЗВО надає підтримку особам, які потребують додаткової чи тимчасової підтримки в освітньому процесі. З метою забезпечення доступності будівель ЗВО для осіб з інвалідністю та інших маломобільних верств населення, приміщення ЗВО та гуртожитки обладнані пандусами, спеціальними розсувними рейками для візка; враховано також особливості під'їзду до споруд ЗВО; функціонує дистанційна форма навчання Moodle, де розміщено електронне наповнення дисциплін ОП, яке уможливорює ефективну самоосвіту та самоконтроль. Відеоекскурсія підтвердила конкретні заходи ЗВО щодо забезпечення інклюзивності в освітньому середовищі університету. ЧНУ продемонстрував, що було вжито всіх залежних від нього заходів, аби забезпечити умови для здобуття права на освіту тим здобувачам, які мають особливі освітні потреби. Під час зустрічі ЕГ зі студентським самоврядуванням здобувачі зазначили, що потребами соціально-незахищеної категорії здобувачів освіти опікується первинна профспілкова організація студентів, соціально-психологічний центр, студрада факультету іноземних мов.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Запобігання і врегулювання конфлікту інтересів серед науково-педагогічних, наукових, та інших працівників ЧНУ здійснюється відповідно до ст. 28-36 Закону України Про запобігання корупції та ст. 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення, в якій передбачена відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в разі неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів. На офіційному веб-сайті ЧНУ імені Юрія Федьковича розміщено консультативні телефони. Розгляд скарг і звернень відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету. В університеті здійснюється систематичний моніторинг корупційних проявів шляхом регулярного опитування студентів соціологічною лабораторією ЗВО (анкета «Викладач очима студента»). В процесі реалізації ОП, що акредитується, не виникало потреб застосування зазначених процедур. Дотримання академічної доброчесності регулюється Правилами академічної доброчесності у ЧНУ ім. Юрія Федьковича від 28.11.2016., Положенням про виявлення та запобігання академічному плагиату та Етичним Кодексом ЗВО. Для врегулювання конфліктних ситуацій, які виникають у процесі проживання в гуртожитку, на факультеті скликається комісія з соціальних питань. До складу комісії входять: голова (заступник декана з виховної роботи); представники студентського самоврядування (голова студпарламенту, голова студентської ради та голова профбюро); завідувач гуртожитку; студенти, які порушили правила проживання та щодо яких було вчинене порушення; куратори академгруп. Порядок проведення та повноваження комісії визначені у Правилах внутрішнього розпорядку в гуртожитках. Скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, корупцією та дискримінацією, в межах ОП не було. Інформація, подана у Звіті про самооцінювання, відповідає дійсності. Представники студентського самоврядування підтвердили, що студенти відчувають моральну та психологічну підтримку з боку адміністрації ЗВО та НПП, знають, куди і до кого звернутися у разі виникнення конфліктної ситуації всередині групи чи з викладачами. У ЗВО розроблені заходи щодо протидії корупції, функціонує скринька довіри. На кафедрі діє система врегулювання конфліктних ситуацій, за якої дискриміновану особу переводять в іншу (паралельну) групу, а при конфлікті між здобувачем вищої освіти та викладачем студент має право на зміну наукового керівника/консультанта, що було підтверджено на зустрічі ЕГ зі студентським самоврядуванням та студентами. На зустрічі ЕГ з представниками студентського самоврядування та Психологічної служби університету було підтверджено, що Психологічна служба регулярно опрацьовує звернення студентів та надає їм, за потреби, консультації та необхідну допомогу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО має достатньо фінансових ресурсів для забезпечення успішної реалізації ОП, яка акредитується. Здобувачам вищої освіти за зазначеною ОП надається безоплатний доступ до інфраструктури університету, яка є широкою і сприяє не лише реалізації ОП, але й всебічному розвитку студента як сучасної особистості. Оснащення аудиторій необхідною технікою, сучасним проєкційним та мультимедійним обладнанням уможливило якісну реалізацію ОП. Взірцевою є практика забезпечення сучасних лінгафонних кабінетів інтерактивною мультимедійною системою, аудіо-системою, інтерактивною дошкою, екраном та відеопроєктором, а також лабораторії усного перекладу обладнанням для синхронного перекладу з ліцензійним програмним забезпеченням SDL Trados Studio, де студенти можуть удосконалювати перекладацькі навички. Як позитивну сторону експерти відзначають наявність кафедральної бібліотеки, яка містить унікальну художню та фахову літературу (передусім авторства НПП), франкомовні енциклопедії та двомовні спеціалізовані словники, підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації тощо, та регулярно поповнюється новими виданнями. Успішно працює система дистанційного навчання на платформі Moodle, на якій розміщено розроблені викладачами дистанційні курси. ЕГ вважає позитивною практикою можливість друку публікацій здобувачів ВО (і НПП) на безоплатній основі. Освітнє середовище (зокрема і для забезпечення освіти особам з особливими потребами) є безпечним для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів, забезпечене різними видами освітньої підтримки. Психологічний клімат, створений в університеті, дозволяє студентам ефективно навчатися. Позаосвітня діяльність та культурно-освітні заходи культивують у здобувачів ВО освіти цінності академічної спільноти та практики соціальних взаємодій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує доопрацювати анкету опитування щодо виявлення рівня задоволеності здобувачів освітнім середовищем, організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО. При формуванні запитань враховувати специфіку ОП. Популяризувати участь в опитуванні серед здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Згідно зі Статутом ЧНУ, Концепцією освітньої діяльності університету, для реалізації освітніх програм у закладі передбачена належна матеріально-технічна база, створено сприятливе освітнє середовище та соціально-побутова інфраструктура, заклад неухильно дотримується взятих на себе зобов'язань. Як позитивну сторону експерти відзначають наявність сучасних матеріально-технічних ресурсів, задіяних для реалізації ОП (необхідна оргтехніка, унікальне обладнання у лінгафонних кабінетах та перекладацьких лабораторіях, функціонування кафедральної бібліотеки тощо). ЗВО забезпечує механізми різнобічної освітньої та організаційної підтримки студентів. Окрім загальноуніверситетських ресурсів, освітня підтримка реалізується також через індивідуальну взаємодію НПП та керівництва факультету зі здобувачами освіти за допомогою соціальних мереж та месенджерів. Взірцевою практикою є ведення гарантом ОП блогу «Драненко для студентів» (з 2009 р.), який містить навчально-методичні матеріали та іншу корисну для студента інформацію. Позитивною практикою є успішне функціонування дистанційної форми навчання Moodle, де розміщене електронне наповнення дисциплін ОП, яке уможливорює ефективну самоосвіту та самоконтроль. Експертна група оцінює відповідність вимогам Критерію 7 на рівні А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно з Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, ухваленим Вченою радою ЧНУ (Протокол № 7 від 24.06.2019 р., <https://bit.ly/3H3SFsu>). Відповідно до вищевказаних нормативних документів ЗВО, до розроблення ОП, навчальних планів, формування цілей та ПРН долучаються викладачі, здобувачі, випускники ОП та інші стейкхолдери. Перегляд та оновлення ОП здійснюється щорічно з 2018 року. ЕГ було з'ясовано, що оновлення змісту ОП відбувалось з урахуванням питань, що виникали в процесі її реалізації, зауважень і пропозицій від здобувачів ОП, стейкхолдерів, а також у результаті аналізу змісту вітчизняних і зарубіжних ОП з перекладу. Конструктивна співпраця з усіма зацікавленими особами й аналітичне опрацювання особливостей міжнародного ринку освітніх послуг у галузі перекладу дозволила сформувати студентоцентровану освітню програму, покликану забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців з широким доступом до працевлаштування, що відповідає сучасним вимогам суспільства. Експертна група, проаналізувавши ОП 2017, 2018, 2020, 2021 рр. та іншу документальну базу, переконалась у дієвості внутрішньої системи забезпечення якості ОП та її адекватному реагуванні на виявлені недоліки, зауваження тощо. Останній перегляд ОП був спричинений затвердженням Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для бакалаврського рівня (наказ МОН України № 869 від 20.06.2019 р.). Для вдосконалення ОП було здійснено перерозподіл годин і кредитів; змінено деякі форми контролю, конкретизовано назви окремих освітніх компонентів відповідно до вимог ОП за спеціальністю та з метою уточнення спеціалізації; переформатовано та розширено вибір освітніх компонентів для покращення умов формування індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення фахових компетентностей за спеціальністю; було проведено операції заміни, вилучення та запровадження нових курсів, а також їх перевпорядкування між циклами загальної підготовки (загалом 3 зміни), професійної підготовки (загалом 10 змін) та дисциплін вільного вибору студента (загалом 12 змін).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Систематичний моніторинг і вдосконалення ОП організовує керівник проектної групи із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для студентів. Критерії формуються як у результаті зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти та стейкхолдерами (випускниками, роботодавцями), так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальності та потреб суспільства. Освітні програми переглядаються мірою необхідності, але не рідше одного разу на рік. Зібрана інформація аналізується, відтак освітня програма адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам. Оновлені ОП є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, включаються до Інформаційних пакетів ЄКТС, які щорічно оприлюднюються на офіційному сайті Університету. Оновлені ОП узгоджуються з представниками студентського самоврядування, завідувачем випускової кафедри, деканом факультету, навчальним відділом Університету, першим проректором, затверджуються вченою радою Університету та вводяться в дію наказом по Університету. Останні зміни, які були обговорені на засіданні проектної групи та внесені до ОП і НП (Протокол №11 від 2.04.2021 р.), були здійснені з метою приведення у відповідність до діючого Стандарту вищої освіти та затвердження ОП в новій редакції із урахуванням поданих пропозицій проектної групи. Експертна група переконалась, що представники органів студентського самоврядування включені до складу колегіальних органів управління Вченої ради ЧНУ, Вченої ради факультету, методичної ради факультету, громадського самоврядування, беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості. ЕГ пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування беруть участь у перегляді освітньої

програми (Протокол №7 від 4.02.2021). Зустрічі ЕГ підтвердили, що шляхом анкетувань вони мають можливість висловити свою думку та вплинути на перегляд ОП. Спілкування з фокус-групою здобувачів вищої освіти також продемонстрували, що інтереси студентів беруться до уваги викладачами у покращенні методики проведення занять, формулюванні тематики курсів тощо. На ОП надано перевагу оперативному неформалізованому реагуванню на пропозиції студентів щодо якості освітнього процесу, що також знайшло підтвердження на зустрічах із викладачами, студентами, випускниками ОП і на відкритій зустрічі. Проте, під час спілкування зі здобувачами ВО не всі з них виявили обізнаність про можливість безпосередньо впливати на зміст та якість ОП, її мету та цілі, формулювання компетентностей чи результатів навчання. Роль здобувачів в основному обмежується пропозиціями щодо оновлення та вилучення неактуальних ОК, розширення кола вибіркових дисциплін. Тому ЕГ засвідчує початковий етап формування справжньої співпраці щодо забезпечення якості освітньої програми зі здобувачами як партнерами.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці беруть безпосередню участь у процесі періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Кафедра організує регулярні відкриті зустрічі з роботодавцями, на яких присутні як викладачі, так і здобувачі ВО. На цих зустрічах роботодавці дають поради та висловлюють свої побажання щодо підвищення якості професійної підготовки здобувачів ОП. З метою підвищення якості ОП було створено міжкафедральну раду стейкхолдерів, з якими члени проєктних груп радяться щодо можливостей удосконалення ОП під час підготовки її нової редакції. Члени ради залучені до роботи екзаменаційної комісії, що дає їм змогу об'єктивно оцінити рівень фахової підготовки здобувачів ОП. Кафедрою періодично проводиться анкетування роботодавців з метою моніторингу ринку праці у галузі перекладу, з'ясування вимог щодо якості підготовки майбутніх перекладачів. З метою подальшого удосконалення ОП було прийнято рішення ввести до складу робочої групи, відповідальної за формування ОП, здобувача вищої освіти та стейкхолдера (витяг з Протоколу № 1 засідання кафедри романської філології та перекладу від 27.08.2021). Зустріч з роботодавцями підтвердила, що вони зацікавлені в оновленні ОП, мають бажання та можливість впливати на зміни ОП, було надано документальні докази щодо впливу роботодавців на оновлення ОП як у рамках підписаних партнерських договорів, так і під час зустрічей щодо складання й удосконалення ОП. Під час бесіди роботодавці визначили, що вони активно спілкуються з групою забезпечення, викладачами кафедри, надають рецензії на ОП, а здобувачі ВО активно беруть участь у заходах, які проводять роботодавці. Зокрема, виходячи з їхніх пропозицій, до Циклу вибіркових дисциплін було додано відповідні ОК з галузевого перекладу. Експертна група рекомендує системно залучати роботодавців до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення якості вищої освіти (зокрема, заходів атестаційного характеру).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертна група встановила, що безпосередню відповідальність за роботу з випускниками покладено на Асоціацію випускників, яка є представленою в соцмережах (Facebook) та на сторінці Асоціації випускників в Інтернеті, де можна ознайомитися з їх новинами у відкритому доступі. Кафедра підтримує зв'язки зі своїми випускниками, спілкуючись з ними в очному режимі під час зустрічей випускників на кафедрі, а також у дистанційному режимі в соціальних мережах кафедри (Facebook та Instagram @philologieromane), телефоном та електронною поштою. На сайті кафедри існує рубрика «Наші випускники», де розміщено інформацію про випускників та їх індивідуальні траєкторії працевлаштування. Випускники кафедри не лише діляться з викладачами та студентами своїми кар'єрними здобутками, а й пояснюють, які компетентності і знання згодилися їм у їх професійному житті. Вони також беруть участь в опитуваннях, які проводить кафедра для оновлення ОП. Регулярно проводиться аналіз даних, отриманих через поштові та інтернет-анкетування. Поради, які дають випускники, враховуються викладачами під час навчального процесу та беруться до уваги для вдосконалення ОП. Факти зустрічей, спілкування в соцмережах, проведення інтернет-опитувань, анкетування, а також врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми документально підтверджені. Експертна група переконалася, що ЗВО вживає заходів для того, щоб здійснювати загальний моніторинг кар'єрних траєкторій випускників ОП. ЕГ рекомендує продовжувати такі позитивні практики та активніше залучати випускників до освітнього процесу з метою використання їхнього досвіду під час перегляду ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Надзвичайно позитивною практикою є те, що ОП та описи до них, робочі програми, силабуси й навчальний план доступні широкому загалу, як для ознайомлення з освітніми компонентами, так і з метою отримання відгуків від стейкхолдерів. Під час зустрічей зі здобувачами, гарантом, НПП, експертна група дізналася, що виходячи з їхніх пропозицій, однією з основних процедур кафедрального забезпечення якості реалізації ОП є моніторинг стану задоволеності здобувачів якістю та методами викладання. Так, у ході останніх двох опитувань здобувачів ОП, поряд із загальним задоволенням якістю викладання, були висловлені окремі пропозиції стосовно покращення якості

реалізації ОП. Внутрішня система забезпечення якості ОП уможливила адекватне реагування на недоліки / пропозиції здобувачів ВО, у результаті чого було вирішено адаптувати до цих пропозицій зміст навчальних програм з основної та другої мови, частіше запрошувати для навчального та неформального спілкування автентичних носіїв французької мови та використовувати автентичні аудіовізуальні матеріали, як під час занять, так і під час виховних заходів (кіноклуб, дні Франкофонії, співпраця з франкомовними асоціаціями тощо). Грунтуючись на інформації, отриманій під час онлайн-зустрічей, слід наголосити на готовності гаранта і робочої групи ОП до конструктивного врахування ідей і пропозицій щодо усунення ймовірних недоліків. ЕГ рекомендує поширювати позитивні практики моніторингу якості ОП як серед здобувачів ВО, так і серед роботодавців та інших стейкхолдерів, враховувати їхні зауваження, рекомендації щодо реалізації процедур і процесів внутрішнього забезпечення якості ОП. Забезпечення якості ОП, безумовно, вигідно підкреслить її унікальність.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП відбувається вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Зустрічі з керівництвом ЗВО, НПП підтвердили, що в ЧНУ імені Юрія Федьковича регулярно проводиться оцінювання та контроль якості забезпечення ОП. У ЧНУ за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти відповідають: 1) на рівні університету – навчально-методична комісія Вченої ради, яка розробляє концептуальні засади СВЗЯО і політику щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти університету, Центр моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти з секторами моніторингу якості освітніх програм, моніторингу якості навчальної діяльності студентів, моніторингу якості освітньої та наукової діяльності викладачів. До реалізації цих процедур залучені комісія Вченої ради з питань кадрової роботи (забезпечення якості освітньої та наукової діяльності викладачів, їх професійного розвитку), відділ інформаційного забезпечення та публічності інформації; 2) на рівні факультету – методична рада, Вчена рада; 3) на рівні кафедри забезпечується викладачами кафедри, науково-методичною комісією кафедри при безпосередньому керівництві гаранта освітньої програми та завідувача кафедри; 4) рівень здобувачів вищої освіти – соціологічною лабораторією університету щосеместрово здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти щодо адаптації першокурсників до навчання та оцінка студентської думки щодо покращення організації освітнього процесу в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами у контексті Критерію 8 експертна група відзначає: щорічне оновлення ОП, регулярний перегляд та оновлення проєктів та силабусів; залучення до покращення ОП здобувачів ВО; реальні зміни в структурі ОП, що з'явилися в результаті побажань студентів (дієва система «зворотного зв'язку»); зацікавленість роботодавців; розуміння керівництвом ЗВО, факультету, кафедри необхідності підтримання внутрішньої якості освіти; ОП та описи до них, робочі програми, силабуси й навчальний план доступні широкому загалу, як для ознайомлення з освітніми компонентами, так і з метою отримання відгуків від стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експерти вказують на недостатню ефективність внутрішньої системи забезпечення якості освіти на даній ОП. Попри позитивну практику регулярного залучення стейкхолдерів до обговорення ОП, у проєктній групі наразі відсутні здобувачі ВО, роботодавці не беруть постійної участі в атестаційних заходах кафедри, активність роботодавців щодо внесення пропозицій з удосконалення ОП не є достатньою. ЕГ рекомендує інтенсифікувати роз'яснювальну роботу серед здобувачів ВО з метою їхнього інформування про наявні важелі впливу на зміни й удосконалення ОП; ввести до складу проєктної групи здобувача ВО; активно залучати всіх учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП; розглянути об'єднання роботодавців на загальноуніверситетському рівні, яке буде системно залучене до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення якості вищої освіти; посилити інформаційну підтримку потенційних роботодавців щодо можливостей внесення пропозицій шляхом «Громадського обговорення» на сайті ЗВО; мотивувати роботодавців до участі в атестаційних заходах кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма в цілому відповідає даному критерію. Виявлені недоліки не є суттєвими. Адміністрація та керівництво відповідних підрозділів, які відповідають за моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм, демонструють чітке розуміння важливості системного отримання періодичного зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти. Проте потребує посилення інформаційна підтримка всіх стейкхолдерів щодо їх залучення до процедури моніторингу та внесення пропозицій до ОП. Експертна група, зокрема, рекомендує системно залучати роботодавців до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення якості вищої освіти. Експерти констатують дотримання вимог Критерію 8, а вищезазначені зауваження подані у вигляді рекомендацій, що можуть бути виправлені в робочому порядку.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими й доступними, регламентуються Статутом університету (Розділ 3. Права та обов'язки засновника. Розділ 4. Завдання, права та обов'язки університету. Розділ 8. Освітній процес та його учасники та ін.). Вони визначені та конкретизовані відповідно до чинних нормативно-правових актів, які регулюють внутрішній розпорядок у навчальних закладах; у Правилах внутрішнього трудового розпорядку ЧНУ імені Юрія Федьковича. Окремі аспекти прав та обов'язків регулюються в ЧНУ Положеннями: «Про організацію освітнього процесу», «Про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком», «Про порядок переведення, відрахування, поновлення та переривання навчання студентів», «Про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЧНУ», «Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти», «Про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін», «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти». Ці документи є у вільному доступі на сайті університету. На сайті кафедри подана інформація для вступників та здобувачів вищої освіти. Під час зустрічей зі здобувачами ВО та стейкхолдерами з'ясували, що вони використовують інформацію сайту та вважають її доцільною. Представники різних фокус-груп відзначили чіткість та прозорість своїх прав та обов'язків під час реалізації ОП. Експертна група зауважує, що не всі силабуси вибіркових дисциплін були розміщені на сайті кафедри на час акредитації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті кафедри романської філології опубліковано проект освітньої програми (<https://bit.ly/3nU65Qo>) та розміщено оголошення про запрошення всіх бажаючих до відкритого обговорення та внесення змін до проекту ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті кафедри романської філології оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП, включаючи її характеристику, мету, перелік компетентностей та програмних результатів навчання, в обсязі, достатньому для інформування заінтересованих сторін і суспільства (<https://bit.ly/3N2r5vO>). У ЗВО існує позитивна практика оперативного оприлюднення інформації через соціальні мережі та месенджери.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО дотримується вимог Закону України «Про вищу освіту» та повноцінно висвітлює інформацію, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, на офіційному веб-сайті ЗВО, а також і через соціальні мережі та месенджери.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Для забезпечення моніторингу та виявлення недоліків в ОП залучати до громадського обговорення ширше коло стейкхолдерів. Рекомендовано популяризувати та застосовувати можливості дистанційного обговорення та внесення пропозицій до ОП. Викласти відсутні силабуси на вебсторінці кафедри та удосконалити навігацію веб-сторінки в напрямку інтуїтивної зрозумілості.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Поворознюк Роксолана Владиславівна

Члени експертної групи

Станіслав Ольга Вадимівна

Федій Юлія Олегівна